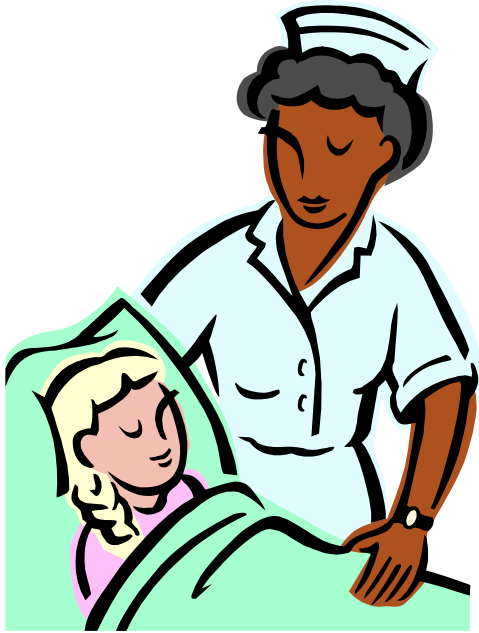

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

**ZAWODY DEFICYTOWE
I NADWYŻKOWE
W 2012 ROKU
(część I diagnostyczna)**

Warszawa 2013 r.

Opracowanie:

Wydział Analiz i Statystyki (AM)

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie
danych statystycznych w druku dozwolone
wyłącznie z podaniem źródła.

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. BEZROBOCIE WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI.....	5
1.1. Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2012 roku	5
1.2. Napływ bezrobotnych w 2012 roku.....	8
2. WOLNE MIEJSCA PRACY I MIEJSCA AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI.....	10
3. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE.....	13
3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o deficyt / nadwyżkę podaży siły roboczej	13
3.2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności deficytu / nadwyżki.....	16
4. SEKCJE DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI.....	19
5. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE WEDŁUG WOJEWÓDZTW.....	21
PODSUMOWANIE	38
TABLICA. NAPŁYW BEZROBOTNYCH I OFERT PRACY ORAZ WSKAŹNIK INTENSYWNOŚCI DEFICYTU / NADWYŻKI W 2012 ROKU, LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W KOŃCU 2012 ROKU WEDŁUG ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI W UKŁADZIE ALFABETYCZNYM.....	43

WSTĘP

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 69 z 2008 r., poz. 415, art. 8 ust. 1 pkt 3 i art. 9 ust. 1 pkt 9) opracowywanie analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

W celu ujednoczenia zasad prowadzenia monitoringu, w Departamencie Rynku Pracy zostały opracowane zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, określające m.in. zakres sporządzania półrocznych i rocznych raportów powiatowych, wojewódzkich i raportu krajowego.

Dane liczbowe o bezrobociu oraz wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej (ofertach pracy) opracowano posługując się nazwami grup lub zawodów i specjalności zgodnymi z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r., Nr 82, poz. 537, z późn.zm).

Analizą objęto grupy wielkie (kod 1-cyfrowy) i zawody (kod 6-cyfrowy). Należy jednocześnie nadmienić, że opracowywane dotychczas raporty o zawodach deficytowych i nadwyżkowych wskazują, że bardzo często wśród osób bezrobotnych oraz ofert pracy w kategorii zawodów wyróżniali się tzw. "pozostali". Wynika to z faktu, że pracodawcy zgłaszając oferty pracy do urzędu pracy często nie są w stanie przyporządkować zakresu obowiązków poszukiwanego pracownika do konkretnego zawodu i wskazują na kategorię „pozostali”. Tym samym informacja o ofertach pracy w zestawieniu z informacją o osobach bezrobotnych, w postaci wskaźnika deficytu wskazywała przede wszystkim na kategorię „pozostali”, w których to zawodach pojawiały się oferty pracy, lecz nie figurowały pod tym zawodem osoby bezrobotne. W celu uniknięcia nieścisłości w tablicach zamieszczonych w tekście przedstawiających ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

- nie zostały zawarte zawody tzw. "pozostałe" (2 ostatnie cyfry w kodzie zawodu wynoszą 90);
- nie uwzględniono przypadków, gdy w 2012 r. nie zgłoszono ofert pracy lub nie zarejestrowano bezrobotnych w danym zawodzie.

Uwaga: Litera "S" w tabelach oznacza, że zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym.

1. Bezrobocie według grup zawodów i specjalności

1.1 Zarejestrowani bezrobotni w końcu 2012 roku

Integralną częścią sprawozdawczości o rynku pracy jest statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności.

W końcu 2012 roku w ewidencji urzędów pracy znajdowało się 2 136 815 osób bezrobotnych, czyli o 154 139 osób więcej niż przed rokiem – względny wzrost bezrobocia wyniósł 7,8%.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych 1 727 166 osób posiadało zawód (specjalność), co stanowiło **80,8% ogólnej liczby bezrobotnych**. W porównaniu do stanu z końca 2011 roku wśród bezrobotnych posiadających zawód odnotowano wzrost o 121 520 osób, tj. o 7,6%. Względny wzrost w tej subpopulacji był zatem nieco słabszy niż odnotowany w analizowanym okresie wśród całej populacji bezrobotnych (7,8%).

Populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu, tzw. **”grupa bez zawodu”** **zwiększyła się o 32 619 osób (tj. o 8,7%), z poziomu 377 030 osób w końcu 2011 r. do 409 649 osób w końcu 2012 r.**, choć udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych w porównywanym okresie nie uległ zmianie - **co piąty zarejestrowany bezrobotny nie posiadał zawodu**.

Według klasyfikacji zawodów i specjalności najbardziej zagregowany poziom obejmuje 10 wielkich grup zawodowych.

Biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu **w końcu 2012 roku prawie co czwarty zarejestrowany w urzędzie pracy bezrobotny posiadał zawód zaliczany do grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (495 428 osób czyli 23,2% ogółu bezrobotnych)**. Na drugim miejscu pod względem udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych uplasowała się grupa pracownicy usług i sprzedawcy. Bezrobotni sklasyfikowani w tej grupie w liczbie 363 171 osób stanowili 17,0% ogółu bezrobotnych. Na trzecim miejscu znaleźli się bezrobotni z grupy technicy i inny średni personel (257 141 osób tj. 12,0% ogółu bezrobotnych).

Najmniejszym udziałem w ogólnej liczbie bezrobotnych nieodmiennie charakteryzowała się grupa siły zbrojne – 1 093 osoby, czyli 0,1% ogółu zarejestrowanych.

W końcu 2012 r. w porównaniu do sytuacji sprzed roku we wszystkich wielkich grupach zawodów miał miejsce wzrost liczby bezrobotnych, który oscylował w przedziale od 0,8% (w grupie rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy) do 21,6% (w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy).

Tabela 1. Liczba bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych w końcu w latach 2011-2012

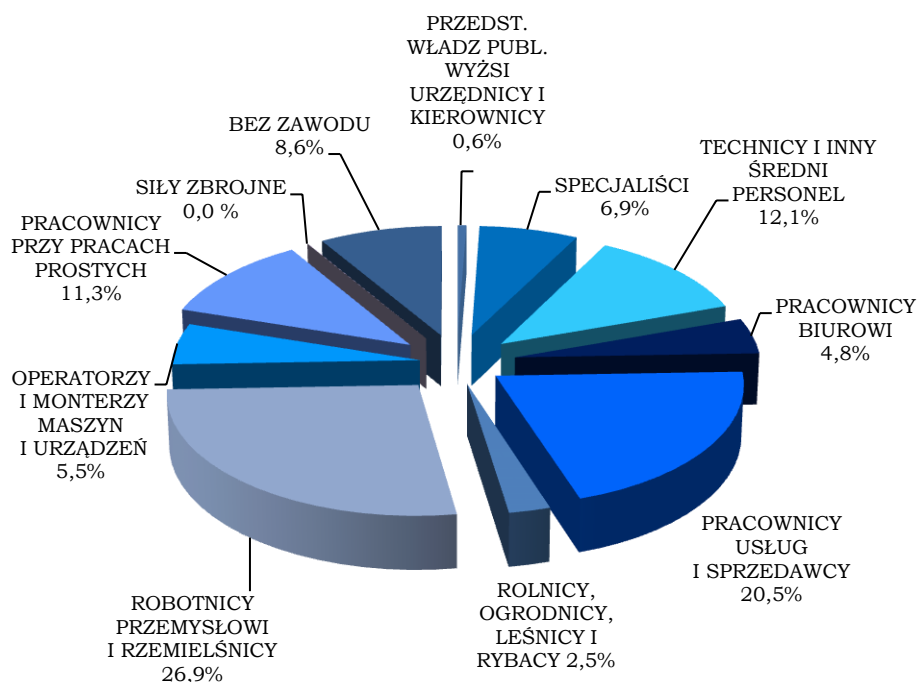
Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych ogółem według stanu w końcu roku:		Wzrost/spadek w końcu 2012 r. w porównaniu do końca 2011 r.	
	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych			w %
OGÓŁEM	1 982 676	2 136 815	154 139	7,8
Przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy	10 373	12 616	2 243	21,6
Specjaliści	172 998	188 724	15 726	9,1
Technicy i inny średni personel	247 381	257 141	9 760	3,9
Pracownicy biurowi	81 348	87 087	5 739	7,1
Pracownicy usług i sprzedawcy	341 143	363 171	22 028	6,5
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	40 300	40 618	318	0,8
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	453 116	495 428	42 312	9,3
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	90 816	100 360	9 544	10,5
Pracownicy przy pracach prostych	167 169	180 928	13 759	8,2
Siły zbrojne	1 002	1 093	91	9,1
Bez zawodu	377 030	409 649	32 619	8,7

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

Co trzeci bezrobotny zarejestrowany w urzędzie pracy w końcu 2012 roku był osobą poprzednio pracującą, pozostającą bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się (610 005 osób tj. 35,1% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących). Przy wzroście ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w porównywanym okresie, wzrosła także liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji ponad rok od momentu zarejestrowania się, przy czym względny wzrost był tutaj silniejszy niż odnotowany w ogólnej liczbie bezrobotnych (12,1% wobec 7,8%), co nie jest zjawiskiem korzystnym.

Można zauważyć, że zarówno w strukturze bezrobocia rejestrowanego ogółem, jak i w strukturze bezrobocia wśród osób poprzednio pracujących pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy, pewne grupy wielkie charakteryzują się wysokim udziałem. W końcu 2012 roku, 26,9% z ogólnej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących i pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się posiadało zawód z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 20,5% z grupy pracownicy usług i sprzedawcy, 12,1% z grupy technicy i inny średni personel, a 11,3% z grupy pracownicy przy pracach prostych.

**STRUKTURA BEZROBOTNYCH POZOST. BEZ PRACY
POW. 12-TU M-CY
WG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI
W KOŃCU 2012 ROKU**

Podobnie, jak rok temu, najwyższy odsetek bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy pow. 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się w ogólnej liczbie zarejestrowanych w danej grupie bezrobotnych poprzednio pracujących odnotowano w końcu 2012 roku w grupie rolników, ogrodników, leśników i rybaków (42,9%) oraz w grupie pracownicy przy pracach prostych (38,6%). W pozostałych wielkich grupach zawodów omawiany udział zamykał się w przedziale od 25,1% (w grupie siły zbrojne) do 36,9% (w grupie pracownicy usług i sprzedawcy).

Tabela 2. Bezrobotni poprzednio pracujący, pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy wg wielkich grup zawodów i specjalności w końcu 2012 roku

Grupy zawodów i specjalności	Bezrobotni poprzednio pracujący, pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy		
	w liczbach bezwzględnych	w %	udział % do ogółem bezrobotnych poprz. pracujących w danej grupie
Ogółem	610 005	100,0	35,1
Przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy	3 748	0,6	29,9
Specjaliści	42 393	6,9	30,0
Technicy i inny średni personel	73 791	12,1	35,2
Pracownicy biurowi	29 273	4,8	35,7
Pracownicy usług i sprzedawcy	125 338	20,5	36,9
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	15 423	2,5	42,9
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	164 077	26,9	35,0
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	33 851	5,5	34,5
Pracownicy przy pracach prostych	69 190	11,3	38,6
Siły zbrojne	225	0,0	25,1
Bez zawodu	52 696	8,6	30,6

Źródło: Załącznik nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

1.2. Napływ bezrobotnych w 2012 roku

W 2012 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 2 654 974 osoby, tj. o 2,5% (o 63 516 osób) więcej niż przed rokiem.

Względny wzrost napływu wśród bezrobotnych posiadających zawód był identyczny, jak w bezrobotnych ogółem, czyli wyniósł 2,5% (o 51 934 osoby, z poziomu 2 036 722 osoby w 2011 r. do poziomu 2 088 656 osób w 2012 r.).

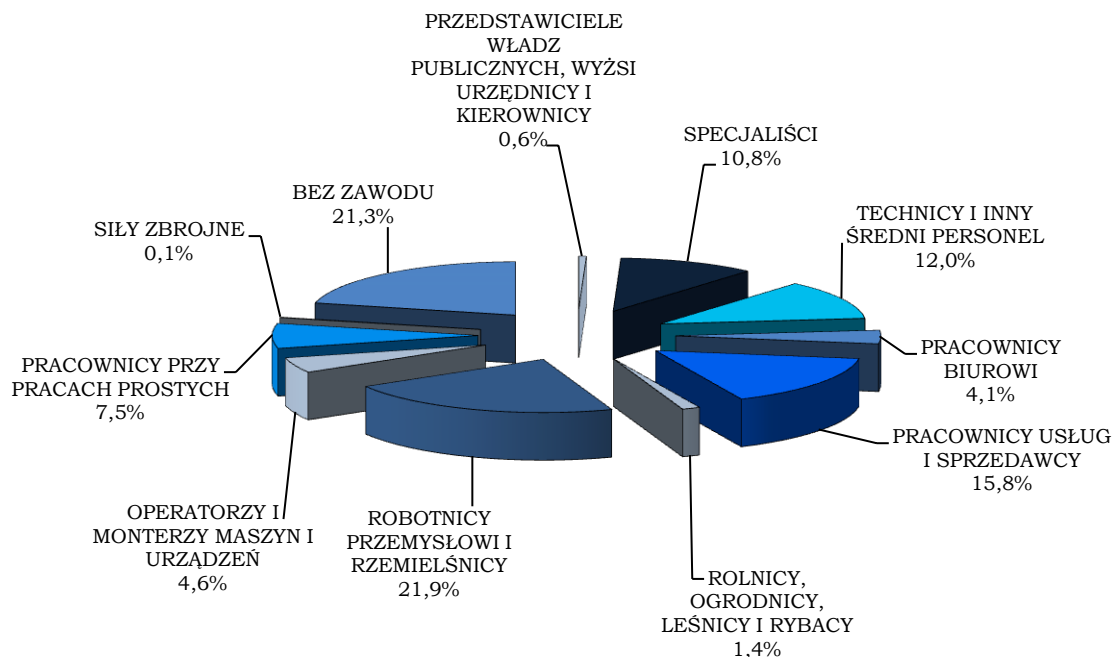
Nieco słabszy wzrost miał miejsce wśród bezrobotnych bez zawodu - o 2,1% tj. o 11 582 osoby (z poziomu 554 736 osób do poziomu 566 318 osób).

Najwięcej bezrobotnych rejestrujących się w 2012 r. posiadało zawód zaliczany do grupy robotników przemysłowych i rzemieślników (580 580 osób, co stanowiło 21,9% napływu bezrobotnych w tym okresie). Grupa ta niezmiennie od lat plasuje się na pierwszym miejscu pod względem ilości rejestrujących się bezrobotnych (w 2011 r. udział wynosił 21,8%).

Na przeciwnym biegunie znalazła się grupa siły zbrojne o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich. Jej udział w napływie w omawianym okresie wyniósł 0,1% i porównaniu do sytuacji sprzed roku nie uległ zmianie.

**STRUKTURA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI
W 2012 ROKU**

Oprócz grupy wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, istotny udział w ogólnym napływie odnotowano też w grupach: pracownicy usług i sprzedawcy (15,8% ogólnej liczby rejestrujących się bezrobotnych, 419 328 osób), technicy i inny średni personel (12,0%, 317 395 osób) oraz specjaliści (10,8% tj. 286 112 osób). Natomiast poza grupą siły zbrojne, nieznacznym udziałem w ogólnym napływie dotyczył też grupy przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (0,6%, czyli 16 105 osób).

W porównaniu do 2011 roku w siedmiu wielkich grupach zawodowych miał miejsce wzrost napływu bezrobotnych, który zamykał się w przedziale od 1,0% (w grupie pracownicy usług i sprzedawcy) do 19,4% (w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy). W trzech wielkich grupach wystąpił spadek napływu, od 0,9% (w grupie technicy i inny średni personel) do 4,2% (w grupie rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy).

Tabela 3. Napływ bezrobotnych według wielkich grup zawodów i specjalności w latach 2011 - 2012

Grupy zawodów	Napływ bezrobotnych w roku:		Wzrost/spadek w 2012 r. w porównaniu do 2011 r.	
	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych			w %
OGÓLEM	2 591 458	2 654 974	63 516	2,5
Przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy	13 485	16 105	2 620	19,4
Specjaliści	268 883	286 112	17 229	6,4
Technicy i inny średni personel	320 438	317 395	-3 043	-0,9
Pracownicy biurowi	105 115	107 734	2 619	2,5
Pracownicy usług i sprzedawcy	415 315	419 328	4 013	1,0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	38 963	37 336	-1 627	-4,2
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	565 035	580 580	15 545	2,8
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	115 402	122 958	7 556	6,5
Pracownicy przy pracach prostych	192 295	199 386	7 091	3,7
Siły zbrojne	1 791	1 722	-69	-3,9
Bez zawodu	554 736	566 318	11 582	2,1

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów i specjalności

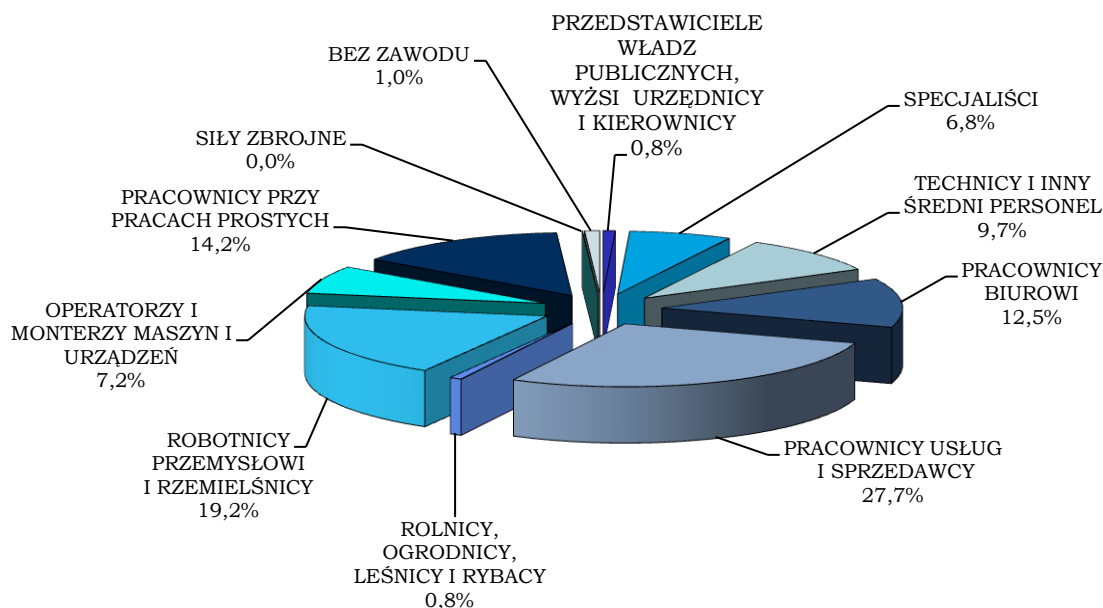
W 2012 roku do urzędów pracy zgłoszonych zostało 779 239 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 45 814 wolnych miejsc pracy więcej niż w 2011 r. (wzrost o 6,2%)

Wzrost liczby wolnych miejsc pracy w porównywanym okresie dotyczył ofert dla osób posiadających zawód o 46 884 oferty, tj. o 6,5%. Natomiast w grupie bez zawodu odnotowano spadek liczby ofert pracy – o 1 070, czyli o 12,1%.

Biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodów, w omawianym okresie wzrost liczby wolnych miejsc pracy wystąpił w sześciu z nich. Zdecydowanie najwyższy, ponad trzykrotny wzrost zanotowano w grupie wielkiej siły zbrojne. Jednak grupa ta ma marginalne znaczenie w strukturze grup wielkich. W pozostałych pięciu grupach wzrost oscylował w przedziale od 9,1% (w grupie wielkiej pracownicy usług i sprzedawcy) do 33,1% (w grupie wielkiej pracownicy biurowi).

Spadek liczby ofert pracy w porównywanym okresie miał miejsce w czterech wielkich grupach zawodów, najwyższy (o 12,7%) w grupie operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

**STRUKTURA NAPŁYWU OFERT PRACY
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI
W 2012 ROKU**

Pracownicy usług i sprzedawcy byli grupą, w której zgłoszono najwięcej miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 roku - prawie 1/3 ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w tym czasie (27,7% tj. 215 503 oferty).

Znaczną liczbę ofert pracy zgłoszono także dla grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (19,2%, czyli 149 661 ofert) oraz dla grupy pracownicy przy pracach prostych (14,2%, tj. 110 675 ofert). Były to również grupy o największym udziale procentowym w ogólnej liczbie ofert pracy w końcu omawianego okresu.

Niezmiennie grupą wielką o najmniejszym, niemal zerowym, udziale w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy była grupa siły zbrojne, w której w 2012 roku zgłoszono zaledwie 198 ofert pracy.

Należy zauważyć, że liczba wolnych miejsc pracy wykazana w załączniku 3 pozostaje niższa niż wynikająca z danych wykazanych w sprawozdaniu MPiPS-01 o rynku pracy (zsumowanych za rok), gdyż jest ona skorygowana o liczbę wolnych miejsc pracy, które pracodawcy anulowali.

Tabela 4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji według wielkich grup zawodów i specjalności zgłoszone w latach 2011-2012

Grupy zawodów	Ofert pracy zgłoszone w roku:		Wzrost/spadek w 2012 r. w porównaniu do 2011 r.		Oferty pracy w końcu 2012 r. w liczbach bezwzględnych
	2011	2012	w liczbach bezwzględnych	w %	
	w liczbach bezwzględnych				
OGÓŁEM	733 425	779 239	45 814	6,2	23 126
Przedstawiciele władz publicznych	6 403	6 282	-121	-1,9	295
wyżsi urzędnicy i kierownicy					
Specjaliści	42 040	53 371	11 331	27,0	2 017
Technicy i inny średni personel	63 060	75 803	12 743	20,2	2 883
Pracownicy biurowi	73 448	97 771	24 323	33,1	1 716
Pracownicy usług i sprzedawcy	197 536	215 503	17 967	9,1	5 582
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	5 062	6 256	1 194	23,6	122
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	161 438	149 661	-11 777	-7,3	4 537
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	64 073	55 918	-8 155	-12,7	1 890
Pracownicy przy pracach prostych	111 429	110 675	-754	-0,7	3 983
Siły zbrojne	65	198	133	204,6	0
Bez zawodu	8 871	7 801	-1 070	-12,1	101

Źródło: Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01

Zestawienie informacji o liczbie osób bezrobotnych w wielkich grupach zawodowych z informacjami o liczbie wolnych miejsc pracy zgłaszanych przez pracodawców dla przedstawicieli tych grup wskazuje, że w grupach, w których odnotowuje się największe napływy bezrobotnych, tj. „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, czy „pracownicy usług i sprzedawcy” występuje także największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Udział w/w grup wielkich w ogólnym napływie w 2012 roku wyniósł odpowiednio 21,9% i 15,8%, a udział w ogólnej liczbie zgłoszonych wolnych miejsc pracy 19,2% i 27,7%. Na uwagę zasługuje fakt wyższego udziału w zgłoszonych ofertach, ofert dla pracowników z grupy wielkiej pracownicy usług i sprzedawcy od ofert dla pracowników z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pomimo, że w strukturze napływu bezrobotnych sytuacja jest odwrotna.

3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o deficyt / nadwyżkę podaży siły roboczej

Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Poprzez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia deficytu (nadwyżki) podaży siły roboczej w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$N^k = B^k - O^k$$

gdzie:

B^k - to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

O^k - to liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku.

W skali kraju porównanie liczby zgłoszonych ofert z liczbą zarejestrowanych bezrobotnych wskazuje na istnienie nadwyżki siły roboczej, przy czym sytuacja wykazuje duże zróżnicowanie zarówno terytorialne, jak i ze względu na zawody.

W 2012 r. napływ bezrobotnych był 3-krotnie wyższy od napływu ofert do urzędów pracy. Najlepiej wyglądała sytuacja w grupie pracowników biurowych, gdzie oferty pracy zgłoszone w 2012 r. wystarczyłyby dla 91% rejestrujących się bezrobotnych.

Podobnie, jak w latach poprzednich, również w omawianym okresie zdecydowanie na pierwszym miejscu pod względem poziomu deficytu siły roboczej uplasował się zawód robotnika gospodarczego, a więc zawód nie wymagający zbyt wysokich umiejętności.

Na marginesie należy zauważyć, że wśród zawodów deficytowych znalazły się takie zawody, jak spawacz metodą MAG, MIG, czy TIG. Były to więc zawody, w których praca wymaga znajomości nowoczesnych technologii. Z drugiej strony zawód spawacza ręcznego gazowego, czy spawacza ręcznego łukiem elektrycznym, czyli zawody wymagające mniejszych umiejętności, były zawodami nadwyżkowymi. W rankingu 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika deficytu znalazło się 9 zawodów z grupy wielkiej pracownicy usług i sprzedawcy, 7 zawodów z grupy wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 6 zawodów z grupy wielkiej technicy i inny średni personel.

Tabela 5. Ranking 30 zawodów wg deficytu podaży siły roboczej w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik deficytu podaży siły roboczej
515303	Robotnik gospodarczy	-36 269
411004	Technik prac biurowych S	-11 840
524404	Telemarketer	-6 864
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-6 393
332203	Przedstawiciel handlowy	-4 807
341202	Opiekun osoby starszej S	-4 025
721204	Spawacz metodą MAG	-3 825
411003	Pracownik kancelaryjny	-2 882
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	-2 401
241202	Doradca finansowy	-2 053
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	-1 873
332101	Agent ubezpieczeniowy	-1 725
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	-1 452
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	-1 445
721205	Spawacz metodą MIG	-1 399
325905	Opiekunka dziecięca S	-1 280
721206	Spawacz metodą TIG	-1 216
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	-1 190
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	-1 105
524902	Doradca klienta	-1 027
524302	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	-900
712301	Monter ociepleń budynków	-805
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	-674
333105	Spedytor	-666
711101	Konserwator budynków	-641
961301	Robotnik oczyszczania miasta	-627
343203	Florysta S	-611
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	-584
712202	Głazurnik	-578
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	-575

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Pod względem poziomu wskaźnika nadwyżki podaży siły roboczej zdecydowanie na czołowych miejscach (niezmiennie na przestrzeni ostatnich 7 lat) plasują się zawody: sprzedawcy, technika ekonomisty, ślusarza i technika mechanika.

Ranking 30 zawodów nadwyżkowych o najwyższym poziomie nadwyżki, czyli przewadze liczby bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy, prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Ranking 30 zawodów wg wskaźnika nadwyżki podaży siły roboczej /przewaga bezrobotnych nad wolnymi miejscami pracy/ w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej
522301	Sprzedawca S	140 939
722204	Ślusarz S	48 004
331403	Technik ekonomista S	47 367
711202	Murarz S	35 541
311504	Technik mechanik S	32 781
753105	Krawiec S	29 016
512001	Kucharz S	26 349
931301	Robotnik budowlany	25 998
723103	Mechanik pojazdów samochodowych S	25 284
512002	Kucharz małej gastronomii S	21 876
263102	Ekonomista	21 527
752205	Stolarz S	19 939
514101	Fryzjer S	19 848
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	18 924
751204	Piekarz S	18 647
723105	Mechanik samochodów osobowych	17 797
235107	Pedagog	17 757
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	16 589
751201	Cukiernik S	16 071
311204	Technik budownictwa S	15 676
753303	Szwaczka	15 202
242217	Specjalista administracji publicznej	14 124
722314	Tokarz w metalu	13 436
314207	Technik rolnik S	13 019
522305	Technik handlowiec S	12 598
351203	Technik informatyk S	12 252
432103	Magazynier	11 425
513101	Kelner S	10 133
713102	Malarz budowlany	9 671
613003	Rolnik S	8 449

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Zauważyć należy, że wiele z wymienionych w rankingu zawodów od lat pozostaje nadwyżkowe, w części z nich wskaźnik nadwyżki zwiększył się w porównaniu do 2011 roku, przy czym największy wzrost wskaźnika miał miejsce w takich zawodach, jak: robotnik budowlany (wzrost wskaźnika nadwyżki podaży siły roboczej o 43,9%), mechanik pojazdów samochodowych (wzrost o 23,9%) oraz murarz (wzrost o 20,6%). Z kolei w innych zawodach w tym samym czasie miał miejsce spadek wskaźnika nadwyżki. Najwyższy spadek wystąpił w zawodzie technika handlowca (spadek o 11,1%) oraz technika ekonomisty (o 8,7%). Spośród zawodów wymagających wykształcenia wyższego niezmiennie od lat najbardziej nadwyżkowy pozostaje zawód ekonomisty, pedagoga oraz specjalisty administracji publicznej, co z pewnością wiąże się z faktem niedopasowania struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy. Niemniej jednak podkreślić należy, że w zawodzie

ekonomisty w 2012 roku w odniesieniu do 2011 roku wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej uległ zmniejszeniu o 4,6%, zaś w pozostałych dwóch zawodach odnotowano wzrost wskaźnika, o 0,6% w zawodzie pedagoga i o 4,2% w zawodzie specjalisty administracji publicznej.

3.2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności deficytu / nadwyżki

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie k zastosowano wzór:

$$W^k = \frac{O^k}{B^k}$$

gdzie:

O^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku,

B^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W^k > 1,1$ to zawody deficytowe

W 2012 roku równowagę pomiędzy napływem bezrobotnych i ofert pracy w danym zawodzie odnotowano w 159 zawodach, w kolejnych 391 zawodach zanotowano deficyt, czyli przewagę zgłoszonych ofert pracy nad liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Pomijając 142 zawody, w których nie wystąpił napływ bezrobotnych i ofert pracy, w pozostałych napływ bezrobotnych zdecydowanie przewyższał napływ ofert pracy, w tym w 326 zawodach odnotowano wyłącznie napływ bezrobotnych, a do urzędu pracy nie zgłoszono żadnej oferty pracy w tym zawodzie.

Zawodem o zdecydowanie najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku był zawód kierownik ruchu w zakładzie górniczym z grupy wielkiej przedstawicieli władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Zawód ten nie figurował na liście 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu w 2011 roku.

Podobnie, jak w 2011 roku w rankingu zawodów najbardziej deficytowych znalazły się takie zawody, takie jak: urzędnik podatkowy, spawacz metodą TIG, spawacz

metodą MIG, spawacz metodą MAG, lekarz –anestezjologia i intensywna terapia, pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej, opiekun osoby starszej czy pracownik ochrony fizycznej I stopnia.

Tabela 7. Ranking 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności deficytu zawodów w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
132204	Kierownik ruchu w zakładzie górniczym	127,00
335203	Urzędnik podatkowy	17,96
251201	Specjalista do spraw doskonalenia i rozwoju aplikacji	12,00
222213	Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej	11,00
751503	Klasyfikator grzybów	10,50
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	10,17
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	10,16
441101	Pomocnik biblioteczny	9,76
721206	Spawacz metodą TIG	9,39
721205	Spawacz metodą MIG	9,33
325501	Edukator ekologiczny	9,00
411003	Pracownik kancelaryjny	8,66
721202	Operator automatów spawalniczych	8,04
721204	Spawacz metodą MAG	7,89
331202	Pracownik (doradca) do spraw pożyczek	7,43
313503	Kontroler urządzeń obróbki cieplnej metali	7,00
311904	Operator badań defektoskopowych	7,00
514104	Perukarz	7,00
712301	Monter ociepleń budynków	6,96
441403	Technik archiwista S	6,90
524201	Demonstrator wyrobów	6,58
721305	Blacharz okrętowy	6,50
341202	Opiekun osoby starszej S	6,46
342302	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	6,40
331103	Pośrednik finansowy	6,33
741104	Elektryk budowlany	6,23
712614	Monter urządzeń energii odnawialnej	6,17
753305	Żagłownik	6,09
221202	Lekarz – anestezjologia i intensywna terapia	6,00
713208	Piaskarz	5,88

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

W 2012 roku wystąpiło 46 zawodów max. deficytowych, w których zgłoszono wolne miejsca pracy, ale nie odnotowano napływu bezrobotnych. Liczba zawodów maksymalnie deficytowych, uległa zmniejszeniu (w 2011 roku było ich 52, a w 2010 – 68). Na liście takich zawodów ponad 40% w 2012 roku stanowiły zawody z szeroko rozumianej grupy „zawodów medycznych” wśród których wymienić należy: lekarzy medycyny pracy, lekarzy dentyków – stomatologia dziecięca, lekarzy dentyków – ortodoncja czy lekarzy neurologów bądź lekarzy o specjalności balneologia i medycyna fizykalna.

Należy jednak zauważyć, że do zawodów maksymalnie deficytowych w zdecydowanej większości przypadków zaliczone zostały zawody o znikomej ilości ofert pracy (od 1 do 7 w 2012 r.).

Tabela 8. Ranking 30 zawodów o najniższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
331402	Technik agrobiznesu S	0,0005
263306	Teolog	0,0014
263304	Politolog	0,0015
264303	Filolog – filologia polska	0,0020
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0021
731805	Przędzacz	0,0021
211402	Geograf	0,0021
212002	Matematyk	0,0023
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0023
314207	Technik rolnik S	0,0027
522103	Właściciel małego sklepu	0,0028
263204	Socjolog	0,0030
831208	Operator pociągowy	0,0033
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0037
835001	Flisak - retman	0,0043
314404	Technik technologii żywności – cukrownictwo	0,0044
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0045
311932	Technik włókiennik S	0,0049
314406	Technik technologii żywności – produkcja koncentratów spożywczych	0,0050
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0053
314204	Technik hodowca zwierząt	0,0054
333905	Tajemniczy klient (mystery shopper)	0,0055
422402	Technik hotelarstwa S	0,0059
331403	Technik ekonomista S	0,0060
611403	Rolnik upraw mieszanych	0,0061
311928	Technik transportu kolejowego S	0,0061
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0061
314408	Technik technologii żywności – przechowywanie chłodnicze i technologia żywności mrożonej	0,0063
314205	Technik ogrodnik S	0,0064
264301	Filolog – filologia klasyczna	0,0068

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01

Spośród 326 zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2012 roku (odnotowano napływ bezrobotnych, ale nie odnotowano napływu ofert) zdecydowanie na pierwszym miejscu znalazł się zawód filozofa, w którym napływ bezrobotnych wyniósł 1 072 osoby. Bardzo duży napływ bezrobotnych odnotowano także w takich zawodach, jak: garbarz skór bez włosa (napływ 270 osób), plecionkarz (napływ 187 osób), funkcjonariusz celny (napływ 153 osoby) czy właściciel małego zakładu agroturystycznego/hotelarskiego (napływ 139 osób).

W ponad 200 zawodach nadwyżkowych liczba ofert pracy była tak niska w stosunku do napływu bezrobotnych, że wskaźnik intensywności nadwyżki był niższy lub równy 0,05. Wśród tych zawodów najwyższa przewaga napływu bezrobotnych nad napływem ofert dotyczyła następujących zawodów: technik ekonomista (47 651 bezrobotnych wobec 284 ofert pracy), technik mechanik (33 441 bezrobotnych wobec 660 ofert), ekonomista (21 886 bezrobotnych przy 359 ofertach), pedagog (18 361 bezrobotnych wobec 604 ofert), technik żywienia i gospodarstwa domowego (16 628 bezrobotnych przy 39 ofertach), czy technik budownictwa (16 225 bezrobotnych wobec 549 ofert). Warto zauważyć, że 60 zawodów ze wskazanych ponad 200 dotyczyło specjalistów.

4. Sekcje deficytowe i nadwyżkowe według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Uwzględniając sekcje¹ Polskiej Klasyfikacji Działalności najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 roku zgłoszonych zostało w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle – 122 183 wolne miejsca pracy (15,7% ogółu zgłoszonych w tym okresie wolnych miejsc pracy), przetwórstwo przemysłowe – 119 295 wolnych miejsc pracy (15,3% ogółu) oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 109 712 wolnych miejsc pracy (14,1% ogółu).

Spośród wszystkich sekcji PKD **przewaga napływu ofert nad napływem bezrobotnych w roku wystąpiła jedynie w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne i wyniosła 9 665.** W pozostałych sekcjach odnotowano przewagę liczby bezrobotnych poprzednio pracujących nad liczbą wolnych miejsc pracy. Do sekcji o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy w omawianym okresie należały takie sekcje, jak:

- przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki napływu bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert wyniósł 270 491);
- handel hurtowy i detaliczny (poziom nadwyżki 229 082);
- budownictwo (poziom nadwyżki 148 738);
- pozostała działalność usługowa (poziom nadwyżki 111 810).

---

¹ Sekcje PKD zgodne z nową klasyfikacją działalności wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. nr 251 poz. 1885)

Tabela 9. Sekcje deficytowe i nadwyżkowe wg PKD w 2012 roku

Nazwa sekcji	Napływ bezrobotnych poprzednio pracujących w 2012 roku	Wolne miejsca pracy zgłoszone w 2012 roku	Deficyt (-)/nadwyżka podaży siły roboczej	Wskaźnik intensywności deficytu (nadwyżki) siły roboczej
Ogółem*	2 119 597	779 239	1 340 358	0,3676
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	48 942	10 554	38 388	0,2156
Górnictwo i wydobywanie	6 342	1 784	4 558	0,2813
Przetwórstwo przemysłowe	389 786	119 295	270 491	0,3061
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6 097	1 705	4 392	0,2796
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	17 753	7 793	9 960	0,4390
Budownictwo	225 873	77 135	148 738	0,3415
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	351 265	122 183	229 082	0,3478
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	64 230	29 684	34 546	0,4622
Transport i gospodarka magazynowa	57 132	26 558	30 574	0,4649
Informacja i komunikacja	14 062	10 598	3 464	0,7537
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24 518	19 797	4 721	0,8074
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	16 332	9 716	6 616	0,5949
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	50 094	32 018	18 076	0,6392
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	109 942	88 390	21 552	0,8040
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	100 047	109 712	-9 665	1,0966
Edukacja	52 565	34 985	17 580	0,6656
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	45 719	37 239	8 480	0,8145
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27 028	18 353	8 675	0,6790
Pozostała działalność usługowa	133 272	21 462	111 810	0,1610
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	5 069	207	4 862	0,0408
Organizacje i zespoły eksterytorialne	305	71	234	0,2328

Źródło: Załącznik nr 2 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS -01

*Łącznie z działalnością niezidentyfikowaną

Z kolei do sekcji o najmniejszej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do liczby wolnych miejsc pracy) w omawianym okresie zaliczono sekcję organizacje i zespoły eksterytorialne (poziom nadwyżki bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert wyniósł 234).

Wskaźnikiem, który mierzy również, jak istotna była przewaga, a nie tylko czy miała miejsce jest wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki. W oparciu o ten wskaźnik żadnej sekcji w 2012 roku nie **można uznać za deficytową. Najbliższa deficytu była sekcja administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, jednak przewaga pomiędzy liczbą zgłoszonych ofert, a liczbą zarejestrowanych bezrobotnych nie była na tyle duża, aby mówić o deficycie, lecz o zrównoważeniu (wskaźnik intensywności deficytu osiągnął poziom 1,1).**

Do sekcji generującej w największym stopniu nadwyżkę siły roboczej w 2012 roku należała sekcja gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (wskaźnik intensywności nadwyżki – 0,0408), w której napływ bezrobotnych był prawie 25 - krotnie wyższy od napływu ofert.

5. Zawody deficytowe i nadwyżkowe według województw

W celu zapewnienia możliwości porównań pomiędzy poszczególnymi województwami przyjęto jako istotniejszy wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) siły roboczej w poszczególnych zawodach. W oparciu o ten wskaźnik wybrano z każdego województwa 15 zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Województwo dolnośląskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
818116	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego S	59,00
721206	Spawacz metodą TIG	44,50
331103	Pośrednik finansowy	43,50
961301	Robotnik oczyszczania miasta	29,71
611203	Sadownik	25,00
741104	Elektryk budowlany	24,00
333302	Pracownik agencji pracy tymczasowej	22,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	19,22
311909	Technik automatyk	18,00
234115	Nauczyciel przyrody w szkole podstawowej	16,00
335203	Urzędnik podatkowy	16,00
721205	Spawacz metodą MIG	13,17
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	13,00
265501	Aktor	12,88
352112	Operator kamery	12,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0010
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0012
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0013
933301	Ładowacz	0,0034
331403	Technik ekonomista S	0,0043
422402	Technik hotelarstwa S	0,0063
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0064
263102	Ekonomista	0,0081
352203	Technik telekomunikacji S	0,0091
816029	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0,0092
263203	Kulturoznawca	0,0094
611403	Rolnik upraw mieszanych	0,0097
722309	Operator obrabiarek zespołowych	0,0102
311924	Technik technologii odzieży S	0,0104
741204	Elektromechanik sprzętu gospodarstwa domowego	0,0105

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie dolnośląskim

Województwo kujawsko-pomorskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w I półroczu 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
721206	Spawacz metodą TIG	79,00
251303	Specjalista do spraw rozwoju stron internetowych, Internetu i Intranetu	78,00
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	37,60
962202	Statysta	33,33
721205	Spawacz metodą MIG	23,20
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	21,00
815301	Operator maszyn do szycia	20,50
818101	Operator automatów do formowania wyrobów szklanych	18,00
441403	Technik archiwista S	15,67
712901	Monter płyt kartonowo - gipsowych	14,00
431202	Pracownik do spraw ubezpieczeń	10,50
712203	Parkieciarz	10,00
722103	Operator pras kuźniczych	10,00
911101	Pomoc domowa	9,61
722401	Docieracz polerowacz	8,33

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0010
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0040
263204	Socjolog	0,0063
314207	Technik rolnik S	0,0067
331403	Technik ekonomista S	0,0073
422402	Technik hotelarstwa S	0,0077
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0083
214502	Inżynier technologii chemicznej	0,0100
311603	Technik technologii chemicznej S	0,0110
314407	Technik technologii żywności – produkcja piekarsko-ciastkarska	0,0111
314411	Technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	0,0114
235107	Pedagog	0,0118
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0120
263505	Specjalista resocjalizacji	0,0124
422301	Operator centrali telefonicznej	0,0128

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim

Województwo lubelskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
441402	Archiwista zakładowy	37,50
521201	Sprzedawca uliczny żywności	33,00
814301	Operator maszyn do lakierowania i laminowania przetworów papierowych	31,00
335203	Urzędnik podatkowy	30,00
411003	Pracownik kancelaryjny	22,43
961303	Zamiatacz	18,00
234112	Nauczyciel muzyki w szkole podstawowej	16,00
342302	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	16,00
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	15,00
741217	Elektromonter telekomunikacyjnych urządzeń zasilających	15,00
235502	Instruktor tańca	14,00
817207	Operator strugarek i frezarek do drewna	14,00
751503	Klasyfikator grzybów	13,00
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	12,06
311909	Technik automatyk	10,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubelskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych grup zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0010
263304	Politolog	0,0015
314207	Technik rolnik S	0,0029
314205	Technik ogrodnik S	0,0037
263204	Socjolog	0,0040
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0041
212002	Matematyk	0,0043
311922	Technik technologii drewna S	0,0045
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0049
263302	Historyk	0,0053
331403	Technik ekonomista S	0,0059
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0059
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0066
221101	Lekarz	0,0075
311504	Technik mechanik S	0,0077

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubelskim

Województwo lubuskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
921301	Pomocniczy robotnik przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	29,00
722306	Operator maszyn i urządzeń do produkcji opakowań blaszanych	24,00
961301	Robotnik oczyszczania miasta	22,25
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	17,00
821206	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	12,75
422701	Ankieter	10,00
441101	Pomocnik biblioteczny	10,00
711903	Monter rusztowań	9,33
814208	Operator wtryskarki	9,00
142004	Kierownik supermarketu	8,50
411003	Pracownik kancelaryjny	8,44
524404	Telemarketer	8,13
343701	Tancerz S	8,00
713104	Szpachlarz	7,50
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	7,18

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubuskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0019
331403	Technik ekonomista S	0,0045
311924	Technik technologii odzieży S	0,0059
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0065
263102	Ekonomista	0,0073
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0103
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0120
731102	Mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych S	0,0147
311206	Technik drogownictwa S	0,0149
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0168
821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	0,0169
613003	Rolnik S	0,0177
731805	Przędzarz	0,0191
213204	Inżynier ogrodnictwa	0,0204
311504	Technik mechanik S	0,0206

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie lubuskim

Województwo łódzkie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
811402	Krajacz materiałów budowlanych	71,50
335203	Urzędnik podatkowy	64,50
333401	Agent do spraw pozyskiwania gruntów pod nieruchomości	25,00
721206	Spawacz metodą TIG	25,00
521101	Sprzedawca na targowisku / bazarze	24,45
961301	Robotnik oczyszczania miasta	24,00
723315	Monter / konserwator urządzeń przeciwpożarowych	20,00
753305	Żeglownik	17,88
441403	Technik archiwista S	16,00
962201	Pracownik prac dorywczych	14,56
721205	Spawacz metodą MIG	10,57
311909	Technik automatyk	8,00
342310	Pracownik do spraw kultury fizycznej i sportu	8,00
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	6,67
524402	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	6,33

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0011
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0022
422402	Technik hotelarstwa S	0,0030
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0034
242224	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0,0044
343204	Plastyk S	0,0052
221101	Lekarz	0,0056
331403	Technik ekonomista S	0,0060
611104	Rolnik upraw polowych	0,0067
263102	Ekonomista	0,0067
613003	Rolnik S	0,0069
263204	Socjolog	0,0072
314411	Technik technologii żywności – przetwórstwo mięsne	0,0088
732303	Introligator poligraficzny	0,0092
721102	Formierz odlewnik	0,0099

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie łódzkim

Województwo małopolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
441101	Pomocnik biblioteczny	34,00
411003	Pracownik kancelaryjny	31,00
331103	Pośrednik finansowy	28,00
252102	Analitik baz danych	27,33
333903	Promotor marki (trendsetter)	25,00
325201	Terapeuta środowiskowy	20,00
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	18,16
341202	Opiekun osoby starszej S	17,58
214103	Inżynier utrzymania ruchu	13,00
721303	Blacharz izolacji przemysłowych S	12,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	11,27
712301	Monter ociepleń budynków	10,33
331104	Pracownik obsługi produktów finansowych	10,00
422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	9,88
243104	Opiekun marki (brand manager)	9,20

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie małopolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0019
263304	Politolog	0,0022
331403	Technik ekonomista S	0,0028
263204	Socjolog	0,0040
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0047
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0052
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0073
263505	Specjalista resocjalizacji	0,0085
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0091
311922	Technik technologii drewna S	0,0096
311504	Technik mechanik S	0,0098
311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji S	0,0104
213205	Inżynier rolnictwa	0,0105
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0110
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0112

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie małopolskim

Województwo mazowieckie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
634002	Zbieracz owoców, ziół i innych roślin	130,67
524201	Demonstrator wyrobów	56,00
242104	Negocjator biznesowy	43,00
821107	Monter obrabiarek	35,00
921402	Pomocniczy robotnik szklarniowy	17,46
832205	Taksówkarz	16,75
712301	Monter ociepleń budynków	16,67
961301	Robotnik oczyszczania miasta	16,50
721206	Spawacz metodą TIG	16,13
335601	Funkcjonariusz służby ochrony	15,10
441101	Pomocnik biblioteczny	11,20
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw	9,50
335203	Urzędnik podatkowy	9,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,29
341202	Opiekun osoby starszej S	8,03
817207	Operator strugarek i frezarek do drewna	7,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0007
314207	Technik rolnik S	0,0020
314205	Technik ogrodnik S	0,0021
343204	Plastyk S	0,0036
331403	Technik ekonomista S	0,0037
213205	Inżynier rolnictwa	0,0038
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0043
816029	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	0,0047
732205	Maszynista maszyn offsetowych	0,0048
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0052
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0056
263102	Ekonomista	0,0069
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0073
311922	Technik technologii drewna S	0,0076
212002	Matematyk	0,0079

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie mazowieckim

Województwo opolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
712301	Monter ociepleń budynków	69,00
343203	Florysta S	25,00
721202	Operator automatów spawalniczych	25,00
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	20,00
721205	Spawacz metodą MIG	19,50
333401	Agent do spraw pozyskiwania gruntów pod nieruchomości	18,00
821205	Monter osprzętu elektrotechnicznego	15,70
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	13,71
524404	Telemarketer	13,56
241202	Doradca finansowy	12,89
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	12,47
721204	Spawacz metodą MAG	12,05
713202	Lakiernik proszkowy	11,00
342306	Instruktor rytmiki	9,00
351201	Konserwator systemów komputerowych i sieci	9,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0028
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0043
235107	Pedagog	0,0048
331403	Technik ekonomista S	0,0065
263304	Politolog	0,0077
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0083
263204	Socjolog	0,0114
311924	Technik technologii odzieży S	0,0130
961303	Zamiatacz	0,0137
228204	Specjalista zdrowia publicznego	0,0141
314205	Technik ogrodnik S	0,0175
263102	Ekonomista	0,0176
311922	Technik technologii drewna S	0,0179
741202	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,0222
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0227

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim

Województwo podkarpackie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
441403	Technik archiwista S	59,00
821107	Monter obrabiarek	34,00
411003	Pracownik kancelaryjny	19,17
441101	Pomocnik biblioteczny	14,75
333301	Pośrednik pracy	14,00
213201	Doradca rolniczy	13,33
962104	Dźwigowy (windziarz)	13,00
342302	Instruktor gimnastyki korekcyjnej	11,13
524901	Bukieciarz	10,00
811407	Operator urządzeń wytwórczych mieszanek betonowych	10,00
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	9,29
441402	Archiwista zakładowy	9,25
228502	Logopeda	9,09
961301	Robotnik oczyszczania miasta	9,00
121202	Kierownik działu szkoleń	8,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0024
213205	Inżynier rolnictwa	0,0027
263304	Politolog	0,0029
314207	Technik rolnik S	0,0037
821111	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	0,0040
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0041
331402	Technik agrobiznesu S	0,0045
422402	Technik hotelarstwa S	0,0049
611104	Rolnik upraw polowych	0,0055
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0064
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0067
331403	Technik ekonomista S	0,0068
314407	Technik technologii żywności – produkcja piekarsko-ciastkarska	0,0069
263203	Kulturoznawca	0,0071
731505	Sortowacz – brakarz szkła	0,0071

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podkarpackim

Województwo podlaskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
411003	Pracownik kancelaryjny	36,57
721206	Spawacz metodą TIG	23,00
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	21,00
712901	Monter płyt kartonowo - gipsowych	21,00
831104	Maszynista pojazdu trakcyjnego	19,00
961301	Robotnik oczyszczania miasta	18,00
961201	Sortowacz surowców wtórnych	12,13
243105	Specjalista analizy i rozwoju rynku	10,33
441101	Pomocnik biblioteczny	9,00
713104	Szpachlarz	7,33
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	7,00
961303	Zamiatacz	7,00
721205	Spawacz metodą MIG	6,75
813133	Operator urządzeń mieszających	6,50
911208	Sprzątacze pojazdów	6,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
613003	Rolnik S	0,0020
314207	Technik rolnik S	0,0026
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0027
213205	Inżynier rolnictwa	0,0050
331403	Technik ekonomista S	0,0063
263204	Socjolog	0,0074
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0086
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0093
214907	Inżynier gospodarki przestrzennej	0,0111
233012	Nauczyciel języka polskiego	0,0119
314301	Technik leśnik S	0,0119
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0121
343204	Plastyk S	0,0141
233025	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0142
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0143

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie podlaskim

Województwo pomorskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
721202	Operator automatów spawalniczych	130,50
721204	Spawacz metodą MAG	70,81
712614	Monter urządzeń energii odnawialnej	34,00
721206	Spawacz metodą TIG	34,00
721405	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	29,71
721205	Spawacz metodą MIG	25,31
331104	Pracownik obsługi produktów finansowych	24,00
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	21,00
261903	Asystent sędziego	18,00
713208	Piaskarz	16,77
331401	Asystent do spraw statystyki	14,00
713207	Malarz lakiernik wyrobów metalowych	12,12
722103	Operator pras kuźniczych	11,50
411003	Pracownik kancelaryjny	11,17
524901	Bukieciarz	10,50

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie pomorskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
331403	Technik ekonomista S	0,0021
422402	Technik hotelarstwa S	0,0030
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0033
613003	Rolnik S	0,0072
314301	Technik leśnik S	0,0087
742112	Monter elektronik – urządzenia radiowo-telewizyjne	0,0104
263505	Specjalista resocjalizacji	0,0109
211402	Geograf	0,0128
235107	Pedagog	0,0143
213205	Inżynier rolnictwa	0,0149
311924	Technik technologii odzieży S	0,0150
314205	Technik ogrodnik S	0,0151
753605	Obuwnik przemysłowy	0,0155
816003	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego S	0,0156
212002	Matematyk	0,0161

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie pomorskim

Województwo śląskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
132204	Kierownik ruchu w zakładzie górniczym	125,00
712301	Monter ociepleń budynków	82,75
261903	Asystent sędziego	69,00
754201	Strzałowcy	69,00
814305	Operator maszyn do produkcji papieru i tektury falistej	27,00
332104	Broker ubezpieczeniowy	23,00
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	20,42
441101	Pomocnik biblioteczny	19,00
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	17,13
522202	Kierownik stoiska w markecie	17,00
721205	Spawacz metodą MIG	16,69
251904	Tester systemów teleinformatycznych	16,00
312207	Mistrz produkcji w przemyśle samochodowym	14,20
741104	Elektryk budowlany	13,40
335301	Urzędnik ubezpieczeń społecznych	12,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie śląskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0007
311924	Technik technologii odzieży S	0,0019
242218	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	0,0023
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0032
422402	Technik hotelarstwa S	0,0034
311922	Technik technologii drewna S	0,0052
331403	Technik ekonomista S	0,0065
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0077
722309	Operator obrabiarek zespołowych	0,0085
753106	Kuśnierz S	0,0090
731809	Tkacz	0,0091
233006	Nauczyciel historii	0,0110
441201	Ekspedient pocztowy	0,0111
312204	Mistrz produkcji w przemyśle elektronicznym	0,0112
263505	Specjalista resocjalizacji	0,0115

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie śląskim

Województwo świętokrzyskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w I półroczu 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
818116	Operator urządzeń przemysłu szklarskiego S	35,33
751402	Przetwórca owoców i warzyw	33,67
343901	Animator kultury S	24,50
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	23,33
818115	Operator urządzeń przemysłu ceramicznego S	19,00
441403	Technik archiwista S	18,00
235502	Instruktor tańca	16,67
814204	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	16,00
413201	Operator wprowadzania danych	15,67
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	13,14
441101	Pomocnik biblioteczny	13,00
524402	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	11,00
712901	Monter płyt kartonowo - gipsowych	11,00
951002	Dystrybutor ulotek	10,00
411003	Pracownik kancelaryjny	9,95

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie świętokrzyskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0012
314207	Technik rolnik S	0,0023
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0059
242217	Specjalista administracji publicznej	0,0067
263204	Socjolog	0,0069
331402	Technik agrobiznesu S	0,0079
233006	Nauczyciel historii	0,0085
311705	Technik odlewnik S	0,0095
723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,0100
911101	Pomoc domowa	0,0100
331403	Technik ekonomista S	0,0101
311504	Technik mechanik S	0,0110
263102	Ekonomista	0,0110
613003	Rolnik S	0,0117
311918	Technik poligraf S	0,0119

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie świętokrzyskim

Województwo warmińsko-mazurskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
713204	Lakiernik tworzyw sztucznych	40,00
961301	Robotnik oczyszczania miasta	23,50
411003	Pracownik kancelaryjny	18,25
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	15,50
516403	Opiekun zwierząt domowych	10,00
335601	Funkcjonariusz służby ochrony	9,33
524404	Telemarketer	8,31
243304	Specjalista do spraw kluczowych klientów (key account manager)	7,83
241202	Doradca finansowy	7,74
311501	Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	7,50
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	7,43
441403	Technik archiwista S	7,00
531202	Asystent nauczyciela przedszkola	6,28
121202	Kierownik działu szkoleń	6,00
818102	Operator maszyn do formowania szkła płaskiego	6,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie warmińsko-mazurskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
314207	Technik rolnik S	0,0024
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0030
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0034
422402	Technik hotelarstwa S	0,0074
834103	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych S	0,0078
263505	Specjalista resocjalizacji	0,0085
263102	Ekonomista	0,0088
263204	Socjolog	0,0101
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0105
314202	Technik architektury krajobrazu S	0,0106
421101	Asystent usług pocztowych	0,0127
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0130
311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji S	0,0141
633001	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	0,0141
331403	Technik ekonomista S	0,0147

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie warmińsko-mazurskim

Województwo wielkopolskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w I półroczu 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
431203	Pracownik w biurze maklerskim	50,00
712301	Monter ociepleń budynków	33,00
713104	Szpachlarz	31,50
961301	Robotnik oczyszczania miasta	29,00
335203	Urzędnik podatkowy	24,50
821115	Monter urządzeń laserowych	20,00
611307	Ogrodnik – uprawa grzybów jadalnych	19,43
962103	Dostawca potraw	17,00
335602	Funkcjonariusz służby penitencjarnej	15,00
815902	Operator maszyn tapicerskich	15,00
331103	Pośrednik finansowy	14,67
242403	Specjalista do spraw szkoleń	13,50
721204	Spawacz metodą MAG	12,83
752309	Tartacznik	11,33
516403	Opiekun zwierząt domowych	11,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0028
311512	Technik mechanizacji rolnictwa S	0,0028
263204	Socjolog	0,0033
263304	Politolog	0,0038
242224	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0,0053
514105	Technik usług fryzjerskich S	0,0066
311924	Technik technologii odzieży S	0,0066
422402	Technik hotelarstwa S	0,0067
331403	Technik ekonomista S	0,0068
314207	Technik rolnik S	0,0072
311922	Technik technologii drewna S	0,0086
314412	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	0,0094
213204	Inżynier ogrodnictwa	0,0095
263203	Kulturoznawca	0,0096
264303	Filolog – filologia polska	0,0100

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

Województwo zachodniopomorskie

Ranking 15 najbardziej deficytowych zawodów wg wskaźnika intensywności deficytu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	108,00
721206	Spawacz metodą TIG	40,00
962904	Szaleciarz	31,00
441402	Archiwista zakładowy	30,00
821201	Monter aparatury rozdzielczej i kontrolnej energii elektrycznej	25,10
932912	Robotnik przy myciu części i zespołów	15,50
411003	Pracownik kancelaryjny	13,22
712301	Monter ociepleń budynków	13,00
721204	Spawacz metodą MAG	12,50
343701	Tancerz S	12,00
524402	Organizator obsługi sprzedaży internetowej	9,25
411001	Administrator nieruchomości	9,00
721302	Błacharz budowlany	8,33
332101	Agent ubezpieczeniowy	8,15
242403	Specjalista do spraw szkoleń	8,00

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim

Ranking 15 najbardziej nadwyżkowych zawodów wg wskaźnika intensywności nadwyżki w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
031101	Żołnierz szeregowy	0,0024
331403	Technik ekonomista S	0,0038
343403	Technik organizacji usług gastronomicznych S	0,0039
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego S	0,0039
422402	Technik hotelarstwa S	0,0041
263204	Socjolog	0,0043
325511	Technik ochrony środowiska S	0,0048
422103	Technik obsługi turystycznej S	0,0056
242219	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0058
263102	Ekonomista	0,0060
314205	Technik ogrodnik S	0,0093
712401	Monter izolacji budowlanych S	0,0093
264302	Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0097
742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,0100
611104	Rolnik upraw polowych	0,0111

Źródło: Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim

PODSUMOWANIE

- 1) W końcu 2012 roku liczba zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych zwiększyła się o 7,8% (o 154,1 tys. osób) w porównaniu do stanu z końca 2011 roku (z poziomu 1 982,7 tys. osób do poziomu 2 136,8 tys. osób). **Względny wzrost liczby bezrobotnych miał miejsce zarówno wśród bezrobotnych posiadających zawód (o 7,6%), jak i wśród bezrobotnych bez zawodu (o 8,7%).**

Liczba bezrobotnych posiadających zawód wzrosła o 121,5 tys. osób (z poziomu 1 605,6 tys. osób w końcu 2011 roku do poziomu 1 727,2 tys. osób w końcu 2012 roku). Natomiast liczba bezrobotnych bez zawodu zwiększyła się w analogicznym okresie o 32,6 tys. osób (z poziomu 377,0 tys. osób do poziomu 409,6 tys. osób).

- 2) Największym „napływem” do bezrobocia, a tym samym **największą liczbą zarejestrowanych bezrobotnych charakteryzowała się niezmiennie grupa „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”** (580,6 tys. osób z tej grupy zarejestrowało się w 2012 roku, tj. 21,9% ogółu bezrobotnych, którzy zarejestrowali się w tym czasie). Na przeciwległym biegunie znajdowała się grupa siły zbrojne o marginalnym znaczeniu w strukturze grup wielkich (1,7 tys. osób tj. 0,1 % napływu ogółem).
- 3) W 2012 roku do urzędów pracy zgłoszono 779,2 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej tj. o 6,2% (o 45,8 tys.) więcej niż w 2011 roku. **Największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców notowano dla grupy „pracownicy usług i sprzedawcy”** (215,5 tys. ofert pracy tj. 27,7% ogółu ofert).
- 4) **Wolne miejsca pracy zgłoszone do urzędów pracy 2012 roku wystarczyłyby dla 29,4% nowozarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie.** Oznacza to, że na poziomie kraju mieliśmy do czynienia z nadwyżką siły roboczej. Jedynie w grupie wielkiej pracownicy biurowi zgłoszone oferty pokrywały w 90% istniejące zapotrzebowanie, można zatem w tej grupie mówić o równowadze na rynku pracy.
- 5) Biorąc pod uwagę wskaźnik nadwyżki/deficytu siły roboczej w 2012 roku za zawody deficytowe, czyli zawody o przewadze napływu ofert nad napływem bezrobotnych, w skali kraju uznano 443 zawody, z czego 46 przybrało wartość MAX (zgłoszono oferty pracy, a nie zarejestrowano bezrobotnych). Jednak nie

wszystkie 443 zawody uznać można za deficytowe, jeżeli brać pod uwagę wskaźnik intensywności deficytu.

Zawodem deficytowym, czyli o najwyższej przewadze napływu ofert nad napływem bezrobotnych był (podobnie, jak w latach poprzednich) **zawód robotnika gospodarczego**. W 2012 r. przewaga ofert pracy nad napływem bezrobotnych w zawodzie robotnik gospodarczy wyniosła 36,3 tys. W następnej kolejności pod względem wielkości deficytu siły roboczej wymienić należy zawody: technika prac biurowych oraz telemarketera.

W 37 zawodach liczba zgłoszonych ofert pracy była identyczna jak liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2012 r.

W 1 973 zawodach odnotowano nadwyżkę bezrobotnych nad liczbą zgłoszonych ofert pracy, z czego 326 zawodów (16,5% spośród nadwyżkowych) przybrało wartość MAX (zanotowano napływ bezrobotnych, nie zgłoszono ofert).

Niezmienne od lat na czołowym miejscu w rankingu zawodów najbardziej nadwyżkowych znajduje się zawód sprzedawcy. W 2012 r. przewaga bezrobotnych w stosunku do ofert pracy wyniosła w tym zawodzie 140,9 tys.

- 6) Na podstawie wskaźnika intensywności deficytu / nadwyżki w 2012 r. wyróżnić można było 391 zawodów deficytowych, w tym 46 max deficytowych, 159 zawodów zrównoważonych, 1 577 zawodów nadwyżkowych oraz 326 zawodów max nadwyżkowych. Ponadto w 2012 roku wystąpiły 142 zawody (zgodnie z KZiS), w których nie odnotowano napływu bezrobotnych, ani nie zgłoszono ofert pracy.

Wskaźnik intensywności deficytu w analizowanym okresie był zdecydowanie najwyższy w zawodzie kierownik ruchu w zakładzie górniczym. Wysoką wartość wskaźnika odnotowano też w takich zawodach, jak urzędnik podatkowy, specjalista do spraw doskonalenia i rozwoju aplikacji oraz pielęgniarzka specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej. Wśród zawodów najbardziej nadwyżkowych wymienić należy przede wszystkim techników różnych specjalności (np. agrobiznesu, żywienia i gospodarstwa domowego, rolników, włókienników, czy technologii żywności w rozmaitych specjalizacjach), ale też specjalistów (np. teologów, politologów, filologów, geografów, matematyków, socjologów, specjalistów ds. badań społeczno-ekonomicznych).

- 7) W 2012 r. w **20 sekcjach PKD odnotowano przewagę liczby bezrobotnych poprzednio pracujących nad liczbą wolnych miejsc pracy.**

Do sekcji o największej przewadze liczby zarejestrowanych bezrobotnych w odniesieniu do liczby zgłoszonych ofert należały sekcje: przetwórstwo przemysłowe (poziom nadwyżki 270,5 tys.) oraz handel hurtowy i detaliczny (poziom nadwyżki 229,1 tys.). **Jedynie w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne wystąpiła przewaga liczby zgłoszonych ofert w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych (o 9,7 tys.)**

Jednak biorąc pod uwagę wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu sekcję administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne nie można uznać za deficytową, a zrównoważoną (wskaźnik intensywności deficytu osiągnął poziom 1,1).

Wszystkie pozostałe sekcje były sekcjami nadwyżkowymi. Najbardziej nadwyżkowe były sekcje: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (wskaźnik nadwyżki – 0,0408) oraz pozostała działalność usługowa (wskaźnik nadwyżki – 0,1610).

- 8) W dalszym ciągu na wszystkich lokalnych rynkach pracy sytuacja pozostaje trudna i utrzymuje się przewaga zawodów nadwyżkowych nad deficytowymi.

Wśród zawodów nadwyżkowych w większości województw wymienić należy przede wszystkim techników, zwłaszcza techników ekonomistów, techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników rolników, techników hotelarstwa, techników mechanizacji rolnictwa, techników organizacji usług gastronomicznych, techników technologii odzieży i techników ogrodników. Ponadto wśród zawodów pojawiających się coraz częściej w rankingach zawodów nadwyżkowych w województwach znalazły się też zawody z grupy wielkiej specjalności, czyli: socjolog, ekonomista, politolog, matematyk, pedagog oraz filolog.

Bardziej zróżnicowana sytuacja wystąpiła w 2012 roku jeśli chodzi o zawody deficytowe. Spośród zawodów deficytowych występujących kilkakrotnie w raportach wojewódzkich wymienić należy: pracownika kancelaryjnego, robotnika oczyszczania miast, spawacza metodą TIG, MIG, pomocnika bibliotecznego, asystenta nauczyciela przedszkola, pracownika ochrony fizycznej

I stopnia, technika archiwistę, urzędnika podatkowego czy urzędnika ubezpieczeń społecznych.

- 13) Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazujący głównie na danych statystycznych dotyczących bezrobocia rejestrowanego nie oddaje w pełni rzeczywistych relacji w zakresie popytu i podaży na regionalnym rynku pracy i stanowić może przede wszystkim podstawę do planowania kierunków szkoleń bezrobotnych zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez pracodawców na lokalnych rynkach pracy.
- 14) Dane dotyczące rankingu zawodów najbardziej deficytowych i nadwyżkowych w kraju oraz w poszczególnych województwach opierają się na wskaźnikach przedstawionych w niniejszej publikacji, z pominięciem zawodów maksymalnie deficytowych oraz maksymalnie nadwyżkowych oraz zawodów tzw. „pozostałych”. Niektóre wojewódzkie urzędy pracy w swoich raportach bardziej elastycznie stosują sposób liczenia w/w wskaźników, uwzględniając specyfikę lokalnych rynków pracy, czyli np. analizują tylko zawody gdzie napływ ofert pracy, czy bezrobotnych był wyższy od 100.

